

Allt fler företag nyttjar forskningsavdrag

Under 2017 utförde företagen i Sverige forskning och utveckling – så kallad FoU - för 111 miljarder kronor. Samma år nyttjade knappt 2 250 företag möjligheten att få sänkt arbetsgivaravgift för anställda som arbetar med forskning eller utveckling. Det är en ökning med 8 procent sedan införandet av avdraget år 2014.

Det så kallade forskningsavdraget¹ uppgick år 2017 till 567 miljoner kronor. Av den FoU som genomfördes i företagssektorn år 2017 stod staten för 5 726 miljoner kronor genom myndigheter, offentliga forskningsstiftelser och skatteavdrag. Forskningsavdraget utgjorde således cirka 10 procent av det totala statliga stödet för FoU inom företagssektorn.

Forskningsavdraget föranleddes av delbetänkandet Skatteincitament för forskning och utveckling (SOU 2012:66)² som syftade till att belysa de svenska skattereglerna för forskning och utveckling, samt lämna förslag på ökade skatteincitament inom området. I betänkandet gjordes bedömningen att avdraget skulle kunna nyttjas av cirka 2 500 företag, varav 1 300 företag skulle vara företag med färre än 10 anställda.

År 2017 nyttjade cirka 2 250 företag avdraget. Bedömningen att många mikroföretag skulle göra avdrag visade sig vara god, då det under 2017 var 1 456 företag med färre än 10 anställda som tagit del av avdraget. Knappt 100 av de större företagen nyttjade avdraget under samma år. I tabell 1 illustreras avdrag i miljoner kronor samt hur många företag som nyttjat bidraget sedan införandet fördelat efter företagens storlek.

¹ Mer information om forskningsavdraget finns på skatteverket.se

² Skatteincitament för forskning och utveckling (SOU 2012:66)

Tabell 1

Avdrag i miljoner kronor samt antal företag med avdrag för FoU efter storlek och år.

	2017		2016		2015		2014	
	Avdrag miljoner kronor	Antal företag	Avdrag miljoner kronor	Antal företag	Avdrag miljoner kronor	Antal företag	Avdrag miljoner kronor	Antal företag
0-9								
Anställda	99	1 456	89	1348	82	1 257	68	1 326
10-49								
Anställda	160	468	142	454	133	424	125	432
50-249								
Anställda	176	218	153	202	147	213	124	215
250 eller fler								
Anställda	132	96	128	93	129	92	113	97
Totalt	567	2 247	511	2 106	491	1 997	431	2 080

Källa: SCB⁵

Enligt delbetänkandet skulle ökad sysselsättning inom FoU-sektorn kunna bli ett resultat av forskningsavdraget. Denna rapport kan inte bedöma effekten av forskningsavdragets påverkan på sysselsättningen inom sektorn. Antalet årsverken inom FoU-verksamheten har dock ökat från 56 413 personer år 2013 till 63 729 år 2017, vilket är en statistiskt signifikant ökning. Det är yrkeskategorin forskare, produktutvecklare eller motsvarande som står för ökningen.

Mellan samma år minskade antalet årsverken utförda av understödjande FoU-personal. Arbetskraftskostnaderna har under samma år ökat från 46 053 till 57 769 miljoner kronor i löpande priser.

Kriterierna för avdraget är formulerade så att avdraget riktar sig till direkt FoU-relaterad personal. Detta innebär att FoU-statistiken, som baseras på Frascatimanualens definitioner, är något mer generös i sin tolkning av vilka individer som ingår i FoU-verksamheten.

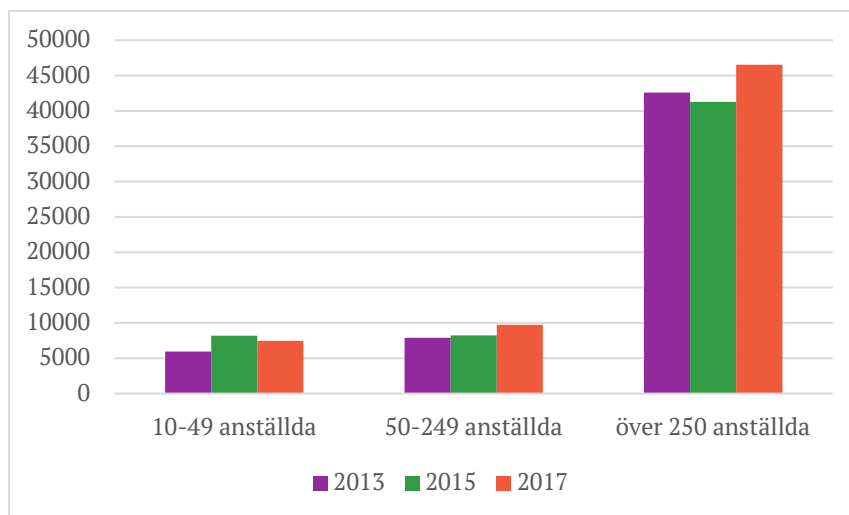
I diagram 1 illustreras antalet årsverken inom FoU-verksamheten 2013-2017. Andelen har ökat mest inom mindre företag, inom denna storleksklass har antalet årsverken ökat med 26 procent sedan 2013. Vid jämförelser av

⁵ Information om forskningsavdraget är hämtat ur arbetsgivardeklarationen, uppgiftskälla mot SCB är Skatteverket (SKV). Storleksklassificeringarna av företagen är gjorda med hjälp av information i SCB:s företagsdatabas (FDB).

nyttjandet av forskningsavdraget och FoU-årsverken bör man dock notera att man inte inkluderar företag med färre än 10 anställda i FoU-statistiken.

Diagram 1

Antal årsverken inom FoU-verksamhet efter storleksklass 2013, 2015 och 2017.

Källa: SCB⁴

Det finns inga begränsningar för vilka branscher som har rätt att göra forskningsavdrag. I delbetänkandet lyftes att en sådan avgränsning skulle kunna resultera i oönskade gränsdragnings- och snedvridningsproblem. Detta innebär dock inte att forskningsavdraget används lika mycket av samtliga branscher.

I tabell 2 redovisas vilka branscher som främst nyttjat forskningsavdraget år 2017. Branscher som är inriktade mot forskning, utveckling och teknologi använder forskningsavdraget i högre utsträckning än övriga branscher.

Tabell 2

De fem branscherna med störst FoU-avdrag år 2017.

Bransch	FoU-avdrag, mnkr
1. Forskning- och utvecklingsinstitutioner (SNI 72)	114
2. Dataprogrammering, datakonsultverksamhet (SNI 62)	86
3. Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet; teknisk provning och analys (SNI 71)	45
4. Parti- och provisionshandel (SNI 46)	42
5. Förlagsverksamhet (SNI 58)	40

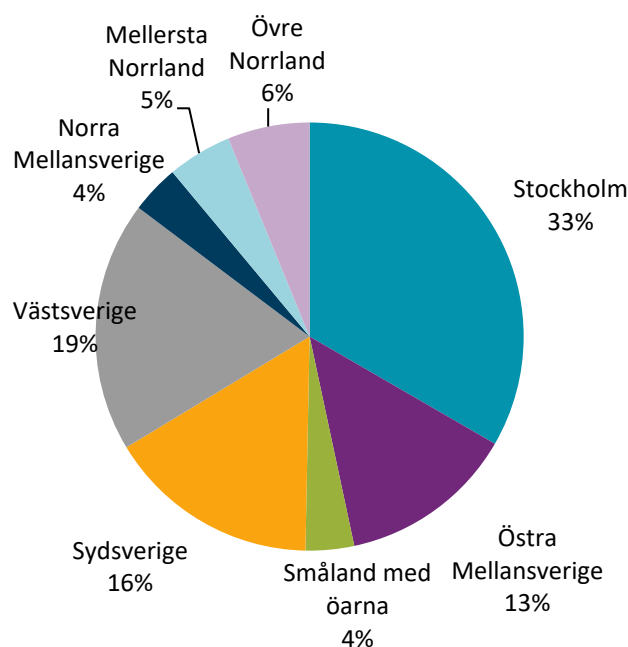
Källa: SCB

⁴ För mer information om FoU-statistiken se scb.se/uf0301

Sett till antal företag är de flesta som nyttjat avdraget lokaliserade i storregionerna. Stockholm är ledande följt av Västsverige och Sydsverige, vilket illustreras i diagram 2. Det är också dessa regioner som står för den största andelen av utgifter för egen FoU i Sverige. Genom att se hur stor andel av de totala utgifterna för egen FoU inom företagssektorn som består av forskningsavdrag per region kan vi få en indikator på nyttjandet i de olika regionerna. Övre och mellersta Norrland samt Sydsverige nyttjar avdraget i högre utsträckning än övriga. Västsverige är den region som nyttjar avdraget minst i förhållande till regionens FoU-verksamhet.

Diagram 2

Andel företag med skatteavdrag för forskning och utveckling efter län år 2017, NUTS2.

Källa: SCB⁵

För företag som är en del av en koncern finns vissa begränsningar vad gäller forskningsavdrag. Det sammanlagda avdraget för en koncern får inte överstiga 230 000 kronor per månad. I delbetänkandet motiveras gränsdragningen av att avdraget inte ska påverka koncernens verksamhetsfördelning på så sätt att en och samma verksamhet delas upp på flera företag för att nyttja stödet upp till taket. Sett till antal företag nyttjades avdraget i högre utsträckning av företag som inte ingick i en koncern. Ungefär 55 procent av alla avdrag gjordes av sådana företag. När det kommer till avdrag i kronor stod dock koncernföretag för 473 miljoner kronor, eller 83 procent, av avdraget.

⁵ Mer information om NUTS finns på scb.se

Avslutningsvis finns det ett flertal faktorer som bedöms ha påverkan på intensiteten av FoU, såsom bra skydd för immateriella rättigheter, tillgång till externt riskkapital, tillgång till arbetskraft med rätt kompetens samt landets industristruktur. Avseende finansiellt stöd för FoU finns även andra exempel på statligt stöd genom lån, utvecklingsstöd och bidrag. Denna rapport har enbart berört de stöd som ges genom forskningsavdraget.

Definitioner och förklaringar

Forskningsavdraget infördes 2014 och kan nyttjas av företag som bedriver systematiskt och kvalificerat forsknings- och/eller utvecklingsarbete i kommersiellt syfte. Dessa företag har genom det så kallade forskningsavdraget rätt till avdrag från arbetsgivaravgifterna med 10 procent av avgiftsunderlaget.

Forskning och utveckling (FoU) består av kreativt och systematiskt arbete med syfte att öka kunskapsmängden samt att hitta nya tillämpningar av befintlig kunskap inom vetenskapens alla fält.

För att en aktivitet ska räknas som FoU ska den karaktäriseras av:

Nyskapande: FoU-verksamheten har som syfte att skapa ny kunskap samt att hitta nya tillämpningar av befintlig kunskap.

Kreativitet: FoU-verksamheten baseras på originella koncept och hypoteser.

Ovisshet: FoU-verksamhetens utfall går inte att med säkerhet veta på förhand. Ovissheten gäller även åtgången av ekonomiska och personella resurser.

Systematik: FoU-verksamheten utförs systematiskt samt är planerad och budgeterad.

Överförbarhet och/eller reproducerbarhet: FoU-verksamheten avser leda till resultat som potentiellt kan överföras och/eller reproduceras.

Kontakt

Amanda Hansson

Telefon: +46 10 479 44 87

E-post: Amanda.Hansson@scb.se